¶ Reuerēde magister ⁊ pater carissime. familiaria colloqa que tecū in ianua ⁊ ba/ L
dua/ ⁊ q̄ñq̄ alibi me habuisse recolo. ꝓmo/ nesq̄ tui salutares quos audiui/ de te omne bonum/ precipueq̄ humilitatē quē virtutū omniū fundamentū/ psumere agunt. Ido cum dilecto fratre ⁊ socio meo cancellario parisiensi. ad pmissa te caritatiue exhorta/ ri persuasus sum. ¶ Tuus p omnia p. car dinalis Lameracen. ¶ Post scripturā ⁊ datā litteraꝝ istaꝝ/ fuerūt die veneris/ vlti mo pterita/ vniti sacro cōcilio dñi castella/ ni/ qui similiē ad alios/ fecerūt ⁊ publicārt subtractionez à pe. de luna Vigneris ad pa cem regni/ imo de regnoꝝ laborare. ⁊ bene vale. Scriptum. xxi. Junij. Constan. Vale in dño/ qui tuā in bono viā dirigat/ custodiat/ ⁊ confirmet Amen.

¶ Tuus ad te deuot⁹ Jobānes Cancella rius parisien.

Finit epistola magistri Johannis de ger/ son/ ad sanctū vincentiū ordinis predica/ toꝝ missa/ in qua hortat vt concilium con stantien. sua personali presentia accedere dignet/ sectamq̄ se flagellantiū vt ad tem/ pus deserat/ modestissime psuadet.

Incipit tractatus

cōtra ꝓprietarios regule Augustini q̄ asseri bit cācellario pisien. q̄uis suū non esse ve/ risimil⁹ sit quia neq̄ in stilo neq̄ in doctri na scriptis suis prius concordat.

D Zelus domus tue Augustine pater. amicorum sal⁹. obseq̄/ um debitū. sincera q̄ dilectio aduersus ꝓprietarios regule tue pfessores/ ⁊ ꝓprietatis de/ fensores amicicia iūctos/ suadet fraternus amor tricuspide ferrū iacere/ nō vt ledat sz suadeat tutiorē viā veritat⁹. ¶ Impugna/ bit q̄ ꝓprietas primo loco p ipam regulā Au gustini solito voto ꝓmissam. Secūdo per auctatē scpture sacre ⁊ canonū. Tertio dis/ soluēdo p viribus illoꝝ rōes q̄tun⁹/ vepribus ꝓprietat⁹ excussis radicit⁹. vos amici q̄ occasione hec tracto/ iuxta vocationē vestrā ⁊ regulā. sicut in vnū estis ꝯgregati/ vnani mes hitet⁹ in domo dei. ⁊ sit vobis cor vnū ⁊ anima vna. ⁊ oia cōmunia. nec sint scis/ mata int vos/ q̄ ꝓter meū ⁊ tuū oriuntur. Caritas eni dicit regula vra nō q̄rit q̄ sua sunt/ sed cōia ꝓprijs anteponit. nō ꝓpria cō munibus. Et q̄to ampli⁹ rem cōmunem q̄ ꝓpriā curaueritis/ tāto vos ampli⁹ pfice re noscatis. Ut in omnib⁹ quib⁹ vtit trāsi/ toria necessitas/ supemineat ⁊ pmaneat ca ritas. Qm̄ innocētes dicit pater Augusti/ nus nō estis/ si tacēdo frēm perire sinitis. fraternū eni vuln⁹ crudeliē dissimulat. nec sine anime piculo/ misericorditer indicat. ¶ Proprīū siquidē hre phibet Aug⁹. alū nis suis in regule exordio. quo magis cari tatē ⁊ pacē ostenderet finē esse religiōis in/ ter fratres/ cū dicit/ In vnū estis ꝯgregati vt vnanimes hitetis in domo. ⁊ sit vobis cor vnū ⁊ aia vna in dño. ¶ Sequit. Et nō dicatis aliq̄d ꝓprīū. Graui⁹ aūt peccatū est facere q̄ dicere. Cū exterius opus mali cia superaddat interiori. vt furari. occidē ⁊ mechari grauius q̄ dicere aut ponere in mente. ergo si phibet expresse verbū ꝓprie/ tatis a fortiori ⁊ factū. Nā dictuz neq̄ciam nō habet aut bonitatē. nisi sit signū rei cu/ ius est dictū. ergo si phibet dicere quicq̄ p prīū. magis phibet habere illud. ¶ Secū do mor sequit in textu regule quā vouistis Et sint vobis omia cōia. Qme aūt ꝓm lo/ gicos est vl'e signū q̄ distribuit p vniuers reb⁹ generaliter/ que sub possessione cadūt cuiuscunq̄ nature sint. siue sint iocalia. si/ ue pecunia. vel aliud. Ergo falsificat vlis ista regula in voti vestri periculū/ per quod cunq̄ priculare ꝓprīū/ q̄ ꝓprīū ⁊ cōe oppo/ nunt. ¶ Tertio ꝯsequenter in textu regu le subiungit. Et distribuat vnicuiq̄ vestrū a ꝓposito vro/ vict⁹ ⁊ tegumētū/ nō eq̄liter oīb⁹/ q̄ ñ eq̄lr valetis oēs. sed siē cuiq̄ op⁹ fuerit. Nō dicit viginti libras aut scuta. sed tegumētū paratū. q̄ lōge pauciōris est oc cupamēti/ q̄ pciū ei⁹. Nec ꝯformi⁹ vite a/ pl'oꝝ a q̄ regularis vita originē cepit. Naz sequit in regule textu. Sic eni legit in acti bus apl'oꝝ. q̄ erāt illis oia cōia/ ⁊ distribue bat vnicuiq̄ put cuiq̄ opus erat. Nō aūt distribuebat apl'is ⁊ eoꝝ seq̄ab⁹ pecunia/ sed vict⁹ ⁊ vestitus. q̄ ꝓpositū ꝯfirmat. Naz pecuniale vestiariū/ eq̄litatē quaz intendit Aug⁹. corrūpit. Patet si ꝯtingat senē frēm ⁊ debilē cui op⁹ est ampli⁹ vestimēti/ q̄ sa/ no/ pdigū fore sui vestiarij/ ⁊ libaliē supra modū in ꝯmesationib⁹ exponere/ q̄ in te/ gumēto ꝯuertendū est. talis senex infirm⁹ male vestiet ⁊ iuuenis fortis nō pdig⁹/ me lius ipo induet ꝯtra intētionē Augustini. ¶ Quarto arguit p topicā regulam. Si P

quod minus videtur iesse/inest/ ⁊ illud qd magis ꝓpriũ ergo habere tolerabilius esset in nouitijs ordinis/ q̃ senioribꝫ/ꝓter imperfectionẽ eoꝝ sed illis phibet regula / q̃ q̃ retinere de seculo dicẽs. Qui aliquid habent in seculo/quãdo ingressi sunt monasteriũ libenter illud velint esse cõmune. q̃ non habent/nõ querent in mõasterio. Ergo si qd de seculo afferk in monasterio esse cõmune oportet. a fortiori illud qd de monasterio est/similiẽ ⁊ de redditibꝫ cõibꝫ. Demũ si in cõe reponere habẽt/ ⁊ ꝓpriũ vitare nouiter ingressi. A fortiori etiã seniores illis/quorum debet esse status ⁊ vita ꝓfectior. Et in signũ huius eis reuerentia exhibeka minoribus ordinis. Retinere ergo ñ licet ꝓprium his qui habuerunt in seclo neq̃ non habentibꝫ in seculo/in monasterio querere permittit Augustinus. Ergo omnibꝫ iubet proprium non habere. quia omnes qui ingressi sunt aut habuerũt aut nõ. Si primum relinquendũ est. si scõm non est querendum. ergo nullo modo retinendũ. quatinꝰ hac arte ⁊ modestia diuites humilienk/ ⁊ pauperes non inflẽtur ¶ Quinto edocet Augustinꝰ/ q̃tum sibi cordi fuerit cõmune caritatis inter fratres/ ⁊ abominabile ꝓprium/dissensionis ⁊ brige fomes quia de hoc primo loco tractare incipit in regula/vsq̃ ad locum de oratione. Non nescius/quomodo ꝓprietas scismata fac̃. vna nimitati aduersak ⁊ paci. quibꝫ opus est orantibꝫ/teste Hugone in expositione regule. Non prodest inquit vna domꝰ/ si separat diuersa volũtas. Quoniã longe maior vnitas animi q̃ loci. habitus ⁊ conuictus cordis/q̃ corpis. Caritas aũt est q̃ habitare facit vnanimes in domo ⁊ pacem veraz tribuit. Orationẽ quoq̃ exaudibilẽ facit/ nec que sua sunt querit. sed que Jesu christi. Hinc etiam fratres monet ibidẽ ne sapientes sint in oculis suis. opinionis proprie ofensores aut ꝓcordie turbatores. Si ergo cõcordie aduersak ꝓpria voluntas. ergo etiam ꝓpria cista aut bursa nõ conuenit cõmuni caritati/quia illa cõmunia proprijs anteponit. ¶ Sexto vbi de oratione/ ieiunio ⁊ lectura prandij mentionem fecit Augustinꝰ in regula. consequẽter de cibo infirmorum specialiori loquens q̃ sanorũ inquit. Etsi eis qui ex moribus delicatioribus venerint ad monasteriũ/aliquid vestimentoꝝ aut alimentoꝝ datur quod non fortioribus ꝛc. Frustra nempe dari diceret nisi hos nihil habere vnde hec comparant intenderet ¶ Septimo idem facit/sed implicite. cum prohibet non figi oculos in visa muliere. Nec dicatis inquit vos animos habere pudicos/si oculos habetis impudicos. Ergo cum pari voto promittitur paupertas sicut castitas. abijcienda est a manu omnis proprietaria possessio. sicut ab oculo omnis femine delectatio carnalis. quia oculus ⁊ manus in istis se habent cõformiter/ ⁊ vtrunq̃ est reuerti ad vomitum. Dic in visibilibus carnis. illic in opibꝫ seculi/ corã iusto iudice. Et sequit in regula. Hoc inquit quod dixi de oculo non figendo/etiam in ceteris ꝓhibendis obseruetur /cum dilectione hominũ/ ⁊ odio vitiorum. Conuictus autem si recusauerit ferre vindictaz priuetur a consortio fratrum. Confirmak quia plus est rem illicitam tangere/q̃ videre tantũ. ⁊ adhuc amplius possidere/ ⁊ ad nutum habere voluntatis/ q̃ tangere aut velle. Ergo si in voto castitatis ꝓhibetur oculus figi in feminã/q̃re non in voto paupertatis prohibetur etiam propria possessio? Non enim minus scandalisat apostasia seu tergiuersatio secundi/q̃ primi in cõspectu hominum ¶ Octauo non aliter sapit venerabilis Hugo in expositione. Et non dicatis aliquid proprium. Non dicimus inquit quicq̃ meum aut tuuz. sed nostrum. vt dicatur. capa nostra / vestis nr̃a. grafium nostrũ. sicut domꝰ ecclesia ⁊ claustrum. omnia in communi habenda sunt. Carnales sunt fratres/qui cõmunia diuidunt/spirituales qui diuisum in cõmuni reponunt. Ergo si volumꝰ hereditate possidere dominũ/nihil habeamus/ait / preter ipsum. Quoniã si aurũ. argentũ. vel quid aliud cum christo queritur/dicit Hieronymus cum istis ⁊ similibus proprijs / pars fieri dedignak deꝰ. Apl'i imitemur sniaz ad Thimo. vi. Dñtes alimẽta ⁊ q̃bꝫ tegamur ꝛc. Quippe tribꝫ Leui nõ habuit ꝓtem in tra. ¶ Nono in expositõe regule. Et distribuak vnicuiq̃ put opꝰ fuerit. Dñs ordinauit ecclam vt pleriq̃ spũalibꝫ. ceteri autez tpalibꝫ vacarẽt. Prepositoꝝ officia sũt subditis corpalia ministrare. Subditoꝝ vero spũalibꝫ insistere/orõnibꝫ vicz/ꝓtẽplatiõi/ ⁊ lectioni. Ergo confundik religio cum q̃s q̃ puisor efficitur necitatis/ ⁊ cõis mgr̃ vestiariij tollik ¶ Decimo qz vestiariũ eqlit

ter distributū ꝯtrariat regule dicēti, q̃ non equaliter est omnib̃ tribuendū qz nō equaliť valēt oēs. Pluribꝫ enī indiget eger q̃m san⁹, z senex q̃ iuuenis. Ita enī fuāda natūre necessitas vt nō intereat corpus/ſz seruiat z nō supbiat. ¶ Undecimo p eūdem venerabilē Hugonē in expositione huius passus. Et qui aliquid hēbant in seculo libenter illud velint esse cōmune. Duo inq̃t sunt q̃ relinqui oportet, ꝓpť deū, facultas. ſ. possidendi/ z volūtas habēdi/ iuxta dñi sētētā Lu. xiij. Nisi q̃s renūciauerit omib̃ q̃ possidet/ ñ ꝑt me⁹ ēē discipul⁹. Nō. n. sufficit exteriorē relinq̃re subaz/ nisi interiorē rescindam⁹ ꝯcupiscētiā. alias eēt renūciatio vocalis tm̄/ z hypocrisis/ dissimulatio facta coramhoib̃ nō coram deo/ q̃ nouit abscōdita cordis. ¶ Duodecimo Hugo expōnēdo hūc passum/ vnanimiť viuite. Sic inq̃t. Pauptas z hūilitas generāt caritatē inter frēs. Caritas vero nutrit z fouet vnanimitatē ꝯcordē z pacē. Ergo per locū ab oppositis. possessio z supbia discordiam z iurgiū. vt cū vn⁹ est altero ditior ꝯsequēter supbior z infestior. Despectatores ei sunt z iniuriatores diuites vt dicit Aristo. iiij. eth. z se dignificantes sup alios/ q̃ deperit ꝯfestim fraternitatis vnitas. z p ꝯsequēs caritas deuotio z religio ¶ Tredecimo inter occasiones alias ꝓprietatē inducētes/ potissimū arbitror fuisse hūanū timorem deficiēdi in necessarijs/ tpe egritudinis et senectutis/ qm̄ tūc opus est multo pluribꝫ q̃ cū valem⁹. Hunq̃d aūt tāta forsitan puisio foret in regula circa infirmos z debiles nisi hāc solicitudinē a cordib̃ fratrū intenderet Augusti. euellere. vnō sanos/ ne moleste ferāt lautius egros pasci/ ostendit feliciores esse dicēs. Helius minus egere q̃ plus habere. ¶ Decimoquarto ꝓprīū religioso⁹ regulariū impugnat p illud Augustini in regula. Quicūq̃ intm̄ malū pgressus fuerit/ vt occulte ab aliq̃ lr̄as aut munus accipiat/ si hoc vltro offert. parcat illi z orēt p eo. Si aūt deꝑhendit aut ꝯuincit graui⁹ emēdet. Ubi Hugo. aliq̃d occultare/ inq̃t/ est ordinē infringere/ z sanctū ꝓpositū pauptatis. Qui abscōdit/ inq̃z mortaliter peccat/ velut alter Giezi fact⁹ sacrileg⁹. Iob/ ait/ ꝯuenit bū viuere/ z bonū exemplū dare/ z malā tollere suspitionē. Nō est malū qz mun⁹/ cū vt sic ex amore pcedit. neq̃ qz cultell⁹/ aut hmōi/ ergo qz ꝓprīū. Cōsequētia pbat. qz ei q̃ nō fecisset votū pauptatis/ vtputa seculari nō eēt peccatū accipere z seruare/ sicut regulari. Nisi ergo periculosum eēt ꝓprīū saluti/ non vocaret illō Augu. grāde malū/ grauiterq̃ puniendū etiāsi ex dono vel munere pcedat de ꝓprijs bonis seculi. q̃to magis ergo si ex impia volūtate seruetur de bonis cōmunibus

¶ Decimoq̃nto impugnat ꝓprietas p regulam beati Augustini/ vbi dicit. Vestes vr̄as sub vno custode habeatis/ vel pluribus/ ne a tinea ledant. Custodiri iubet vestes dicit Hugo ibidē/ ꝓter duo. Primo ne p incuriam a tinea ledant. Secūdo ne frater. quispiā illā quā habet vestē ꝓpriam credat si in ꝓprio loco seruaret. puta in camera vel in cista ei⁹. Ad exterminandā enī omnē ꝓprietatē ꝯsequenter dicit Augusti. in regula. Nō ad vos ꝑtineat q̃d vobis indumentū p tempoꝛ ꝯgruentia proferatur vtrū illud q̃d deposuerat/ an aliud recipiat dum tamē vnicuiq̃ put opus est non negetur. Neq̃ ꝯquerat deterius se accepisse/ q̃ posuerat. sed magis pbate inq̃t q̃tū vobis desit in sancto interiori habitu cordis qui pro habitu corporis litigatis ¶ Decimosexto ꝯfirmat exterminatō ꝓprietatis expositione Hugonis in regule passu. Discamus inq̃t fratres supflua resecare/ vt dum quod opus est non negatur/ vltra q̃ opus sit a nemine requirat. Supflua q̃dem est scēa tunica. pfectioni religionis euāgelicē cōtraria Matth. x. z Luc. ix. Neq̃ duas tunicas habeatis. Et intellige p tunicam vnā/ q̃tum sufficit de vestitu p tegumento necessario vni⁹. Supfluū est etiā hmōi ambelare ad q̃d nō pūt peuenire cū salute. Nā in voto pauptatis sibi velle abstulit z posse Ad semel vero aburatum velle ambelare ñ minus ridiculosum est/ q̃ siquis de monacho studeret non esse monachus aut de sterili plificus ¶ Decimoseptimo hocidem vitiū ꝓprietatis ꝯdemnat Aug⁹. in regula dicēs. Et sicut pascimini ex vno cellario/ sic induamini ex vno vestiario. Unū z multa opponunt. iiij. metaph. Cum ergo iubeat vnū z cōem vestiariū. sequit p locū ab oppositis q̃ ꝓhibet ꝓprīū z singulare multū Videte q̃ si votū fuatis regule. cū totiēs infringitis z tā exp̄sse nō sel'z q̃ttidie. Iudicate si ex vno vestiario induimini/ eo mō q̃ pascimini ex vno cellario/ z si que fuatis in vr̄is cameris vel cist'/ sub cōi sint custodia

sicut vinū in penu/aut bladum in horreo. Nō si diceritis, pfecto diē negatis & expiēntiā oppositā, & ꝓtradictoria simul vera ꝓceditis. Cōtra quos nil amplius disputandū dicit Aristote. nisi tales aut in ignē, pijcere aut excecare. Quia idē est, pijcere & nō pijcere illis. excecare & nō excecare. Negare ē nō potestis q̄n, pmissam pauptatis fidē violetis/& ad vomitū reuertimini possessionis derelicte. ¶ Decimooctauo Aug⁹. necdū ꝓtentus est cōe esse vestiariū/aut dona seu mūera parentū & amicorū/sed etiā vult esse cōmunia opa singulorū qō est maius/dicens Nullus aliquid sibi opetur/sed omnia opa vra in vnū fiant. maiori alacritate & studio q̄ si vobisipis faceretis. ¶ Caritas enī postponit, pria cōibus. ímo, pria nescit. Et q̄nto amplius rem cōem q̄ pria curaueritis. tāto amplius vos noueritis in religione, pficere. qm cōia curare caritatis est meritorie. sua aūt, pria nature reciproce. ¶ Decimo nono, pbatur hoc idem p illud quod sequitur in regula. Consequēs est enī vt q̄ filijs suis in monasterio cōstitutis aliquā ꝓtulerint vestē. siue quodlibet aliud inter necessaria deputandū/illud nō accipiat occlte. sed sit in ptāte prepositi/vt in rem cōem redactū/cui necessariū fuerit/pbeat. Dalor aūt rō cōitatis videt esse de bonis eccie cōmunibus q̄ de ipsorum parentum donarijs. que ex proprio, pcesserunt eorū. Ergo si, prium, pbibet in secundis. sequitur etiā q̄ in primis. ¶ Vicesimo ostenditur hoc ipsum per Hugonem exponentem hunc passum. In cōmuni omniū vita inquit cuiusmodi est religionis cōuersatio. nihil licz recipi. nihil occulte retineri. Alias iam nō esset cor vnū & anima vna/si non essent omnia cōia. vbi aūt omia cōia nulla sunt propria. Dic mihi queso. nōne regulā Augustini vouisti? nōne vitā regularem scōm eā tenere promisisti? nonne omnia predicta dicit esse cōmunia? Ergo necessario aut illam, pmissam non tenes votifragus. aut nihil penes te, prium habes. alias regularis non es sed magis irregularis. Cū enim nihil retinet/dicit Hugo/proprium. auaritia restringitur. inuidia religatur. & omne fomentum discordie superfluum resecatur caritas vnanimis connutritur. & paupertas deuota custoditur. Et dū non licet terrena retinere/cogitur amplius celestia cogitare. tractare. diligere. tanto minus enim superna diligit quis/q̄to magis in infimis delectatur. ¶ Vicesimo primo/proprietas repellitur Hugonis auctoritate. Sūt inquit qui grauiter turbantur inter fratres cum non licet donaria retinere parentum. amantes seruare munuscula suorum/& in proprio delectantur. Adeo enim sepe inardescunt vilibus & paruis istis oblectamentis/vt eorum occasionibus soleant turbare concordiā fratrū. quod persuasione diabolica fieri dubium non est/qui in eo tentat in quo magis se preualere cognoscit. Propterea diligenter omnia terrena calcāda sunt/que caritatem fraternam turbare possunt/vt sit laqueus contritus & nos liberati simus. ¶ Vicesimo secundo superaddit Hugo supradictis q̄ frater qui munus acceptum celauerit/furti iudicio condemnet. Parum dixi ímo certe sacrilegio/qō peius est/q̄si iude similis factus proditori prodit enī conuentū totū/cum rem eius cōem ecclesie/de sinu caritatis subtrahit in, priū vsum. Ueri⁹ dixerim, pdidit seip̄m cū retrospicit ad abiectū seculū/& regulam violat & votum. Ergo si furtū cōmittis fm Hugonē/seruando seculare donariū/nunq̄d erit sacrileg⁹ qui de cōi sacro, priū suum facit. In cōmuni dederūt fundatores. & nisi in cōmuni retinere potes cum salute. ¶ Vicesimo tertio lauacrū corporis infirmi & lotionē vestiū curiosam pbibet August. in regula fieri fm, prium arbitriū fratrum sed magis prepositi/vt etiam si nolit frater faciat iubente preppsito/quod illi expedit pro salute corpis. Et si velit/negāte illo/ñ faciat vt nō obediat sue cupiditati. Cū ergo beat⁹ pater Augusti. cuius regula/vota/pmissa/maximus & prim⁹ sit p̄positus post deum/regularibus filijs suis canonicis/p̄cipiēs in tot locis & passibus omnia habere cōia. & in, prio nihil. sequitur q̄ illi parendū est/& non, prie lasciuie. qm Hugone teste non ornat nitor corporis aut vestiū sed mores. & spūalis magis querenda est mundicia q̄ corpalis. Si ergo, pria libido, pbibet in lotiōe vestis aut corpis rōe obedie, pmisse q̄, priā abiecit voluntatē/q̄re etiam ñ, pbibere, ppetas pecunie & iocaliū/repugnās voto pauptatis/caritatiq̄ fratne. multo min⁹ rōabile videt ī forēsibus & aliēis, pp̄ius licet cui⁹ mōi sūt fortune. bōa ī cista/aut ī camera fuata/q̄ ī, ppa corpis sanitate lōge magis necāria. ſz in ista scōa, ppa volūtas

prohibebit & auferet/ vt dictũ est. ergo similiter & in prima. ¶ Vicesimo quarto arguitur p illud in regula augustini de egrotantiũ cura laborantiũ & debiliũ vel senũ. que alicui est fratr̃ iniungenda. vt petat de cellario quod cuicq̃ op⁹ esse pspexerit Quãdo/ quidẽ ergo necessitate petẽde sunt de cõi cellario. ergo si nõ sit opus ꝓprio p necessitate infirmitatis. multomin⁹ tpe sanitat̃. ¶ Vicesimo q̃nto arguit p eundẽ Augu. ibidẽ. Siue inq̃t qui cellario. siue qui vestibus/ siue q̃ codicib⁹ scribẽdis preponũtur/ sine murmure seruiant fratribꝫ suis. Propriũ ergo vestiariũ tolerare aut ppeti est regulã interimere pmissam q̃ cõmunẽ statuit magistrũ vestiariũ p expressum. Cõis autẽ tollit. cũ quisq̃ p se curã gerit & p conseq̃ns regula corrũpit & frangit videntibꝫ scientibꝫ. & volentibꝫ vobis singulis in graue discrimẽ salutis aiar̃ vestrar̃ Regula ponit vnũ cõem. vos autẽ ꝓprios oẽs. Dicite ergo si regulã pmissam seruatis ¶ Vicesimo sexto cõfirmat hoc ipm p illud qõ mox seq̃tur in regula. Vestimẽta inq̃t aug. & calciamẽta quãdo fuerint indigentib⁹ necessaria/ dare nõ differãt sub quorũ sunt custodia que poscũt. Vbi hugo. Ministrare debet frater deputat⁹ cõi vestiario sine murmure. Caueãt ergo fratres ne nimis petãt importune. aut superflue. nã quicq̃d supfluũ est mortifer est illis. Nã vnde pauperes erim⁹ si penuriã nõ habem⁹? Attendãt q̃ oblatões fidelium sunt q̃ vestiũt & comedũt/ vt formidẽt populi petã portare. Vsq̃ ergo ad ꝓuisionẽ calciamentor̃ Aug. nõ descenderet si q̃cq̃ fratribꝫ ꝓpriũ cõcessisset ¶ Vicesimo septimo cõfirmat per illõ Augu. in regula. Lites autẽ nullas habeatis inter vos. &c. Maximũ autẽ fomentũ litiũ est ꝓpriũ/ q̃ secant intervolũtates teste Seneca. Felicem inq̃t dixerim humanã vitã si hec duo ꝓnoia possessiua. meũ & tuũ tollerẽt de medio. Et in epla. xiiij. Si vis viuere in pace. aut paup sis. aut paupi sis. Rixa aũt est inter cõpetitores. Et Ethi. v. Brige et dissensiões sunt institute. Et Boetius in tertio. vnde forenses q̃rimonie. nisi q̃ vi vel fraude a volẽtibꝫ pecunie reperũtur cupite Tolle propriũ de claustro. & lãpades extinxisti inuidie. luxurie. rixe. auaricie. ceterorũq̃ defectuũ ¶ Vicesimo octauo arguit p illud de regula ꝓpe finẽ. Ut autẽ cũcta ista seruent. dicit aug. & siq̃d min⁹ fuerit nõ negligent ꝑtereat/ sz emẽdãdum corrigendũq̃ curet ab eo q̃ preest vobis. Ipse enĩ quãto loco supiore tãto in periculo maiori versat. nisi corrigat vsus manifestos & defect⁹ patẽtes/ quibꝫ regula corrũpit & lacerat in piculũ salutis aiarũ/ quoniã illi⁹ est reddere rationẽ p ouibus. Vouit abbas vitã fm regulã Aug. & sil'r frẽs Illa totiẽs clamat omia esse cõia vnũ cor & aiam. nihil habere proprium. cõe vestiariũ. & tũ cõtrariũ agit quotidie. Et qõ deteri⁹ est vsq̃adeo infecit hoc virus cunctos vt neminẽ cõscientia remordeat. nemo ex abusibꝫ vetustate doleat. aut peniteat. qõ indiciũ est obstinatiõis & irremissionis periculũ. quoniã qui cõscientiã remordentẽ non habet. minime penitet. si nõ penitet fecisse. nõ dolet. si nõ dolet nõ conterit. qõ nõ conterit nõ cõfitet nec absoluit vsq̃ in finẽ vite. Discrimẽ hoc cõe est. sed tũ prio capitis. & conseq̃nter membrorũ. capitis q̃ regulã pmissam nec seruat nec seruare cogit. iuxta vocatõis officiũ cui⁹ est fm August. corripe inquietos. cõsolari pusillanimes. infirmos suscipe/ & patientẽ ad oẽs fore. Membrorũ autẽ. quia nõ tenuerũt pmissam regulã Pudet dicere sed veritas vrget. ne in fermentum phariseor̃ descẽdat. veren dũ est hodie de quo Math. xxiij. scribit Ve vobis &c q̃ decimatis mentã. anetũ. ciminũ. & reliq̃stis que grauiora sunt legis/ iudiciũ/ mĩam/ & fidẽ. Si breuis ꝓducit & longa corripiat si innotula cãtus/ si in lectura vocabulo titubat. si rumpit leuiter silentiũ. si cerimonie reuerẽtiales nõ seruant/ si vestes indecenter compte. si ceteriscq̃ minimis defectus modicus cõmittat/ corrigit diligẽter Que ãt maiora sunt. & in corpe regle promisse expressa tã frequẽter votaq̃ tria concernẽtia/ cuiusmodi sunt supbia. rancor. comesatõnes. luxurie ꝓprietas auaricia p̃ciose vestes. vasa argẽtea in camera. ceteraq̃ curiositates/ prochdolor negligũt. Tales increpans ꝓps prelatos/ vbi supra. cecos cecorũq̃ duces appellat/ deglutiẽtes camelũ/ & culicẽ excolãtes ¶ Vicesimo nono cõcludit p regule calcem. in quo dicit august. Ut autẽ in hoc libello tanq̃ in speculo possitis suspicere. ne p obliuionẽ aliquid negligatis semel in septimana vobis legatur. Et vbi vos inueneritis que

A

B

scripta sunt facientes. agite grãs deo bo/
norũ omniũ largitori. Vbi autẽ sibi qui
cũq; vestrũ videt aliq̃d deesse/doleat de p/
terito caueat de futuro. orans vt ei debitũ
dimittat. ⁊ in tentationẽ nõ inducat amẽ
Ideo autẽ legit dicit venerabilis hugo ⁊
legi precipit ab augustino septimanatim
vt memoriter teneat ⁊ obseruet diligenter
Et quo igit regula bti patris Augustini
vobis speculũ est o regulares/ tã freq̃nter
vobis coram facie preposita. quõ trabes in
oculo nõ videtis. q̃ festucã videtis in alie
no. Trabes enim vt dicit Crisi. sup Math.
est peccatũ cleri/festuca autẽ secularium Vt
cuncta seruẽtur dicit Augusti. q̃ in regula
sunt regula legat. ⁊ min⁹ obseruatũ nõ pte
reat sed corrigat. Quo animo ergo tanto
tpe dissimulatis pterire cõeuestiariũ vt in
duamini ex vno vestiario sicut vescimi ex
vno cellario? Negare nõ potestis quin ꝗ
voto pmiseritis solenni. qõ in regula legi
tis quotidie tot in passibꝫ ⁊ locis Antevo
tũ dicit aug. libeꝫ erat reddere. Sed necessa
riũ saluti post votũ. Voto nãq; cõsilia. vo
bis facta sunt pcepta/ ⁊ libera necessaria.
Aliqũ ergo dolendũ est de pterito ꝯmisso
⁊ futurũ cauendũ vt sitis factores verbi ⁊
nõ auditores tm̃. Jacobi. i. Qm̃ siq̃s au/
ditor ẽt nõ factor. cõpabitur viro conside
rãti vultũ natiuitatis sue in speculo Cõsi
derauit enim se ꝑ ꝓ ⁊ stati oblit⁹ est suiipsi
us Sic est audire quotidie in regula legi
(si tamẽ legat) q̃ vocati estis ⁊ cõgregati vt
vnanimes. habitetis in domo. q̃ cor vnũ
⁊ anima vna. ⁊ omia sint generaliter ⁊ vni
uersaliter cõia. ⁊ nõ dicat aliq̃d propriũ. Q̃
etiã donariũ aut paternũ mun⁹ vel littera
nõ seruet. sed phibeat in cõi. q̃ vestes sub
vno cõi custode habeant q̃ induamini ex
vno vestiario sicut vescimi ex vno cellario
q̃ nullus sibi aliq̃d opetur. sed oia opa in
vnũ fiant. qz quãto plus cõe q̃ proprũ cu
ratur. tãto amplius in religione pficitur.
Q̃ caritas/que sua sunt nõ querit. sz post
ponit propria cõibus. Audire inq̃ hec sz
nõ facere. audire paꝫ est aut scire regulaz
nisi facere seq̃tur. Seruare deniq̃ obedi/
entiãz castitatẽ nõ sufficit. si pauptatem ⁊
abiectõem pauptatis negleꝫeris. quoniã
apostolo Jacobo testante. Qui in vno of/
fendit. factus est oim reus. Quinimo. q̃n
to crebrius ⁊ sepi⁹ auditis ⁊ nõ impletis tã
to culpabiliores estis. Qm̃. ij. Petri. iij.
dicit Helius erat viã iusticie nõ cognosce
re/q̃ post agnitã retrorsum cõuerti. Legi
tis ergo in ruinã vestrã/ nisi vos prepetis
ad emendatõez. neq̃ regulares vocari me
remini. aut habitũ eoꝫ gerere. seu de eorũ
bonis necessaria vite sumere iuxta inten/
tionẽ fundatoꝫ. nisi regulã obseruetis pro
viribꝫ a modo in futuꝫ. de pteritis penitẽ
tiã agentes. Donet autem dñs vt verbis
vtar aug. vt obseruetis hec omia. prium
abiciẽtes vt vouistis/ quicũq; regulares
estis tanq̃ cõcordiez pacis aduersarium.
Vos q̃z q̃ preestis. p dei misericordia co/
gitate aio. deuia reducere. ⁊ obliqua indi/
rectũ. neq̃ dissimuletis vlteri⁹ Nõ est enim
grandis differẽtia vtrũ letũ inferas vel ad
mittas ait Simachus papa ⁊ Innocẽti⁹.
Error cui nõ resistit approbat ⁊ veritas si
nõ defendit opprimit. Ezechielis. xxxiij
Sanguinẽ eius de manu tua requirã/
Hec de pria pte sufficiant in qua proprie
tas regle bti augustini visa est repugnare.
In scda pte videndũ est q̃liter proprietas
impugnatur p sacraz scripturã ⁊ canones
tam auctoritatibus q̃ exemplis.

Incipit secunda pars huius tractatus.

Religiosoꝫ status dicit sanctus
Tho. ij. ij. q. clxxxiij. est pfectoꝫ
sicut ⁊ epoꝫ Probat auctoritate
saluatoris mat. xix Si vis pfect⁹ esse vẽde
oia tua. Et Lu. x Maria optimã p. ẽ elegit
Ad vitã eternã ingredi volentibꝫ necessa/
ria sunt pcepta. ad pfectõem cõsilia. Hoc
idẽ dicit Dion. in. v. ⁊ in. vi. capis celest⁹
gerarchie. monachos vel theopetas. i. do
famulãtes pfectos vocãs. Cõformit etiã.
Paulus ad colos. iij. Sup oia caritatem
habete. q̃ est vinculũ pfectiõis. Unũq̃q;
enim pfectũ est cũ suo ꝯiũgunt fini. q̃ntum
possibile est. hoc autẽ est p caritatẽ. i. Jo.
iij. Qui manet in caritate in deo manet ⁊
deus in eo Et Dion. de diuinis noib⁹ Et
tasim est facies diuin⁹ amor. trãsponẽs to
taliter amantẽ in amatũ. sane tm̃ intelligẽ/
dũ Totũ enim ⁊ pfectũ totalitate diligibilis
nõ diligit nisi a seipso deus totalitate dili
gẽtis anime nisi a beatis. hoc est toto affe
ctu. semp in deũ tendere. sed bm̃ totalitate
viatoris q̃ in affectu nihil hz non solũ re/
pugnans caritati. qõ est peccatũ. qm̃ hoc
etiã incipientibꝫ pficientibꝫ cõuenit. sed

etiã impeditiuũ eius vt sunt solicitudo.cu
ra tpalium.possessiões.diuitie.propria vo
luntas.cõiugium.et hmõi que abijciũtur
religionis voto. Nam teste Augustino ve
nenũ caritatis est cupiditas. Hinc in col
latõnib⁹ patrũ inqt abbas Moyses Jeiu
nia.vigilie.meditatio scpturaꝝ. nuditas
z priuatio facultatũ/nõ pfectio sed perfe
ctiõis instrumẽta sunt.nec in ipsis ꝓsistit
disciplinę finis/sed p illa deuenit ad finẽ.
quia nõ omis religiosus pfectus est/sz tñ
pfectũ habet statũ. ¶ Precepta remouẽt
que caritati sunt cõtraria. cõsilia autẽ im
pedimẽta actus ei⁹. Dicit aug.in enchiri
dion. Quecũq; mandat de⁹ quoꝝ vnũ est
nõ mechaberis z quecũq; nõ iubet sz am
monet pot⁹ consilio.quoꝝ vnũ est.bonũ
homini mulierẽ nõ tangere tũc recte fiũt.
cũ ad charitatẽ ordinant.qz mox vnit q̃s
deo.i.ad Thimo.vij. Finis precepti cari
tas. Precepta vt ait Hieroñ.ad demetria
dem virginẽ. Et prohibitiões de necessi
tate sunt salutis/vt colere deũ z sabbatuz
nõ occidere non mechari.zc.qz mala phi
bentur z precipiũtur bona p illa. Sed cõ
silia de concessis sunt z licitis/vt est liber
tas volũtatis.vsus carnis in cõiugio pos
sessiones z diuine.i. Corin.vij. De virgi
nibus dñi preceptũ nõ habeo.consilium
autẽ do Ab horũ abstinẽtia voto se astrin
git religionis pfectio. quo pfectius vacet
deo ad augmentũ meritorũ victoriã tẽta
tionũ z maiorẽ vnionẽ cũ deo. Hinc Isi
do.de summo bono recedere inqt bonuz
est corpe.sed longe meli⁹ volũtate. Et An
selm⁹ in libro de similitudinib⁹. ponit de
homine vlceribꝫ z arenulis pleno.q̃ se li
gari facit z secet z sanet. Et greg.sup Eze
chielẽ. Sicut holocaustũ est pfecti⁹ legis
sacrificiũ qz totũ incendit.sic q̃ nihil reser
uant sed sensum linguã atq; substantiam
omipotẽti immolãt solenni voto.vt deo
totaliter se mancipẽt/pfectiorẽ hñt statuz
cuiusmodi est religio. Finis siquidẽ reli
gionis pfectio caritatis cui⁹ sunt impedi
mẽta tria/que abijciũtur voto.libtas sui.
possessiones z diuitie z carnis voluptates
licite secularib⁹.z phibite religiosis. qua
tinus p abstinentiã horũ pmissam opam
dent caritati pfecte. Confirmat id ipm a
sancto Tho.vbi supra. Status inqt reli
gionis est q̃dam ecercitiũ z disciplina.q̃
ad pfectũ itur caritatis Ad hoc ãt necessa
riũ est ab amore mundaliũ affectũ diuer
tere.vt patz p aug.li.x. cõfessionũ. Din⁹
te amat.inquit.dñe deus q̃cunq; p̃ter te
aliquid amat. Et Math.vi. Nõ potestis
deo seruire z mãmone. Et Johãnes in ca
nonica. Frẽs nolite diligere mundum zc.
Quoniã qui diligit mũdũ nõ est caritas
dei in eo. Et greg.in omel. Tanto inquit
quisq; min⁹ supius diligit/q̃nto magꝭ in
ferius delectat. Amor ergo siue cõcupiscẽ
tia carnis z oculoꝝ z supbia vite prepedi
unt pfectõem caritatis dei z primi trahũt
q; hominẽ inferius Sed p oppositũ pau
ptatis votũ.castitatis quoq; z obedientie
tendit sursum in deũ. veluti nihil inferi⁹
habens/q̃ delectet ¶ Pauptatẽ cõmẽda
uit ꝓps caput ecclie nascendo. Lu.v.qm̃
a paupere matre virgine nasciť in stabulo
pannis inuoluiť.z inclinat in p̃sepio In
omi denique vita sua relucet pauptas. Ni
hil possidere in ꝓprio cõmendat vetus te
stamentũ Num.xviij. Dixit dñs ad aarõ
In terra eoꝝ nihil possidebitis.nec hẽbi
tis partẽ inter eos. Ego pars z hereditas
tua in medio filioꝝ israel. Nimis auarus
est dicit Augu.cui nõ sufficit de⁹. Et hie
ro. Dñs cum istis infimis pars fieri dedi
gnat. Et amb. Di apti sunt ad regnũ celo
rũ.qui nullis cupiditatib⁹ occupant. sed
ad futura festinant pmissa vite celest⁹. Et
grego. Illic cupit anim⁹ assistere vbi se spe
ret sine fine gaudere. Et ad magna p̃mia
pueniri nõ potest.nisi p magnos labores
Si ꝓpter te dñs sue renũciat matri.cũ di
cit Que est mater mea z q̃ sunt fratres mei
Cur tu dño tuo cupis anteferri? Vñ iu
ueni querẽti quo pacto vitã haberet eter
nã. Respondit veritas. Si vis inqt ad vi
tam ingredi serua mãdata. Rursus dicẽte
iuuene. Hec omia feci a iuuẽtute Adiecit
Si vis pfectus esse vade z vende omia q̃
habes.z da paupibus z sequere me. Hoc
summope claustralib⁹ notandũ. Non enĩ
ait domin⁹ manducaꝫ.quiesce.dormi.frue
re delicijs et honorib⁹ mundi. thesauros
habeto/vasa argentea.iocalia z cetera.sed
dicit vende omia.non partẽ sicut Anani
as z saphira.sed omia tua supple/que ha
bes iusto titulo. Nec ait da proximis/sed
paupibus. Nec attendendũ dicit august.
quib⁹ monasterijs aut indigẽtibus hoc fe
cer⁹.quoniã oim christianoꝝ res vna pub
lica est. Audiant paupes z letẽtur.que sit

pars hereditatis eorum. Beati inquit xps pauperes quoniam ipsorum est regnum celorum. Econtra paulus ad Thimo. vi. Radix inquit omnium malorum cupiditas. Hac cupiditate plus hondi cum opus est. Fm glosam magistri. et diabolus cecidit de celo in infernum et parentes nostri primi de paradiso in exilium. In greco autem habet radix omnium malorum philargiria. i. amor pecunie. Scribit etiam Eccl. x. Auaro nihil est scelestius. Et apls vbi supra. Quam quidam inquit appetentes erraverunt omno a fide xpm deserentes. qm in duobus locis non potest affectus noster partiri desiderium suum. Breuiter diuerse in locis sacra scriptura laudat et approbat voluntariam paupertatem. In religione ergo que est domus dei abicienda est omis negociatio et proprietatis possessio. Non sit inqt Hieron. in domo oronis. negociatio. non possessionum amor. non cupiditas. ne ingrediat Jesus iratus speluncam latronum. et mensas subuertet vendentium in hora nouissima mortis. Multi inqt Origenes sunt in domo dei que est ecclesia non spualiter vt pmiserunt viuentes. sed carnalr magis. videntes et emendentes. q rarius oroi debite vacant secularibus intenti et dediti negocijs.

Hactenus paupertas collisa lapidibus sacre scripture. superest eam p canones sacros impugnare. extollendo volutariam paupertatem. ¶ Clemens quartus. xij. q. i. dulcissimis. ce. sic dicit Comis vita omibus est necessaria fratres. maxime his q deo irreprehensibiliter cupiunt militare. et vitam apostolorum imitari. Comis enim vsus omnium que in mundo sunt omibus esse debuit. sed p iniqtatem alius dixit hoc esse suum. alius istud. et sic inter mortales orta e dissensio. Denique grecorum quidam sapientissimus omnia communia esse amicorum dixit. Et sicut aer ait. aut lux solis diuidi non potest aut mediari. ita nec cetera quecumque communia/que data sunt omibus ex natura. Propter quod dns ait per phetam. Ecce cm bonum et cm iocundum habitare fratres in vnum. Et apostoli communem in vnum duxerunt vitam. Qm vt in eorum actibus dicit. multitudinis credentium erat cor vnum et anima vna. nec quisqm aliquid dicebat suum. nec erat egens inter eos. Omnes q domos vel agros possidebant/ venditis illis offerebant precium ante pedes apostolorum sicut quidam vestrum cognouerunt et viderunt nobiscum. Ananias autem vir auster et Saphira vxor eius qm mentiti sunt nobis pnitibus corruerunt. Sequitur Quapropter vobis cauenda mandam et vobis obedire principum doctrinis apl'orum et exemplis vt ab apostolicis regulis non discedatis/ sed communem vitam ducentes adimplere satagatis ¶ Ibidem statim allegatur post. Hieroni. ad nepotianum. Clericus interpretem vocabulum suum/ et esse nitat quod dicit Cleros grece sors est latine. qm dns pars ei. et de sorte dni sunt Talis ergo esse debet vt possideatur a dno et possideat ipse dnm. Qx si quispiam preter dnm possideat pars ei non erit dns. verbi gratia si aurum. si suppellectile/ cum istis non dignat dns fieri ps ei. Hinc leuita non accepit partem in terra sicut ceteri trib. ¶ Ambrosius consequenter de fuga seculi. hoc in loco inducit. Cui ait portio est deus. nihil curare debet nisi deum. ne alterius necessitate et solicitudine impediat ¶ August. in eodem loco Holoce. Due res in vobis pollere dnt. coscia scz et fama Cosciencia est necessaria tibi. fama primo tuo Sequitur paulo post. Nulli licet in societate nostra aliqd habere pprium. Et siqui habuerint faciunt qd non licet. Sequitur. Qui habent pprium vel habere volunt aut de pprio viuere contra preceptum/ non mecum manebunt in socialem vitam. Malo habere claudos cm plagere mortuos ¶ Ex concilio lateran. extra. c. ij. de statu monachorum Monachi non precio recipiant in monasterio. nec permittant habere peculium. Peculium habere/ vt dicit magister Gerardus magnus in tractatu de pprietate monachorum non est habere principale dominium in re ipsa. sed vt seruus sub dno. sub patre filius/ sub abbate monachus. ex licencia ipsorum sub qbus sunt. Et tm hoc nunqm monachis concedit fm glo. In no. qui est lucerna iuris. nisi p adiuncta administratone. vt si fuerit vestiarius vel elemosinarius vel thesaurarius/ vel hmoi commune habes officium. deseruiens vtilitati communi ecclesie. vt fidelis sit et prudens dispensator non querens que sua sunt/ sed que oim Qui aut peculium habuerit nisi ab abbate fuerit ei pro iniuncta administratione pmissum/ a comunione priuet altaris. Et qi in extremis cum peculio fuerit inuentus. et dignem non penituerit. nec oblatio pro eo fiat nec inter fratres habeat sepulturam. Quod de vniuersis religiosis precipium obseruari. Abbas autem qui diligenter ista non caue

rit officij sui iacturam nouerit se incursu/
rum ¶ Consequenter Clemens tertius
paulopost super quodam canonico regu
lari qui in articulo mortis agens/ licet a
priore suo monitus/ proprium quod ꝓtra
regulā latenter habuerat noluit resignare
ꝛ sic diem clausit/ꝛ fuit inter fratres tradi/
tus sepulture. Et infra Inq̃sitioni tue re/
spondem⁹ q̃ ille canonicus nō tantū fue/
rat xpiana sepultura priuādus. verū etiaꝫ
si sine matrimo scādalo fieri potuit. de ipa
proijci dignus est ecclesia ¶ Item ibidē.
Innocēt⁹ tertius abbati ꝛ conuētui sub
laten. Cū ad monasteriū. ꝛc. firmiter inhi
bem⁹ neq̃s decetero monachoꝝ lineis ca/
misiis vtat. Prohibem⁹ districte sub atte
statōe diuini iudicij ne quis monachorū
proprium aliq̃d possideat sꝫ si q̃s aliq̃d pro
prium habꝫ totū incōtinenti resignet. Et in
fra. Si proprietas. ꝛc. apud quenq̃ inuē
ta fuerit in morte. ipsa cuꝫ eo in signū pdi
tionis extra monasteriū in sterq̃linio sub
terre. Fm q̃ beat⁹ greg. in dialogo se nar/
rat felicisse Unde si quicq̃ alicui fuerit de
stinatū. nō psumat illud accipere. sed ab/
bati aut priori aut cellerario assignet Se
quit in fine. Nec estimet abbas q̃ sup pro
prietate posset cū aliquo monacho dispē/
sare. Quia abdicatio propetatis. sicut et
custodia castitatꝭ/ adeo sunt annexa regu
le monachali. vt circa eā nec summ⁹ pon/
fex possit licentiā indulgere ¶ Qꝛ autem
votū solenne religionis indispēsabile sit
patet Leuitici vltimo. vbi dicit q̃ semel
sanctificatū est dño nō potest ī alios vsus
cōmutari. Nec facere potest prelat⁹ quin
deo cōsecratus pervotū religionis oblige
tur ad hoc q̃ vouit ¶ Idem sentit Ber/
nar. in libro de pcepto ꝛ dispēsatōe. Quic
quid ait in spiālibus in regla est traditū
in manu nō relinquit abbatis. Et paulo
post. Neqꝫ enī abbas sup regulam est cui
semel etiam ipse spontanea professione se
subiecit ꝛ deuouit. ¶ Votum etiā paup/
tatis indispēsabile ostendit sanct⁹ Tho.
scōa secūde quest. lxxxix. Grauius enī ait
est q̃ periurū votū fractū. ex eo q̃ deo so/
li votum fit ꝛ promittit. Juramentū autē
deo ꝛ hominibus. Secundo quia votum
obligat ex fidelitate reddendi deo promis
sum. Juramentū vero ex reuerentia veri/
tatis que est ipse. Grauior est autē infide/
litas q̃ irreuerentia. ergo ꝛc. Et confirma
tur per eundē in eodem libro in materia
de voto/ vbi dicit q̃ si votum fiat solenne
etiam de impossibilibus/ verbi gratia Pe
regrinatio egrotis/ elemosina pauperib⁹.
et huiusmōi. nihilominus debꝫ semp ha/
beri promptitudo volūtatis. quotiēs oc/
currit memorie/ꝛ facere quod in se est.
In his etiam que p se mala sunt ꝛ bene fie
ri nequeūt. dispensatio non cadit secūduꝫ
Bernardū in epistola ad Adaꝫ monachū
et in libro de precepto ꝛ dispensatōne. cu/
iusmodi est habere proprium monacho/ q̃
ad non habendū se astrinxit pervotum re
ligionis Proprium inquit possidere homi
ni seculari licitū est. monacho autē puruꝫ
malum. Nam vbi proprietas ibi singula
ritas/ vt dicit Bernard⁹ ad Carthusienſ.
vbi singularitas ibi angulus. vbi angul⁹
ibi sordes. vbi sordes ibi rubigo ꝛ diuisio
¶ Benedictus. xij. Illis inquit quib⁹ in/ R
cumbit onus de vestiarijs/ calciamētis. ꝛ
alijs corporis necessarijs prouidendi. sta
tuimus vt hoc decēter faciant tempe con/
gruo/ iuxta suppetentiā facultatū/ et con/
ditionē regionis. Et sequit modus. Et il
lud quod erit dādum singulis canonicis
pro vestiario/ taxet in annuali. Nō est in
telligēda huiusmodi taxa in pecunijs dā/
dis cuilibet singillatim. sed magis fm lit/
teram regule/ magistro vestiarij qui debet
ista prouidere in cōmuni pro omnibus il/
lis inquā quibus incumbit onus de ve/
stiarijs/ꝛ calciamentis. ꝛc. Nam distribu
ta cuilibet portione pecunie/ vt isti falso
opinātur. sequitur q̃ nulli incumbit on⁹
ista prouidendi in cōmuni pro singulis.
Est hoc de anathemate Jherico aliquid
cum Achor reseruare. Achor id est peruer
tens promissum votum. tria de anathema
te prohibito contra deum furatur. regulā
auream/ palliū coccineū/ꝛ trecentos argē
teos id est propriā voluntatem. carnis vo
luptatem/ et diuitias seculi Tot enim mo
dis religionis frangitur sacramentū. Bꝫ
non est tacenda punitio huic sceleri infli/
cta. Nox enim derelicti sunt filij israel a
domino / et prostrati ab hostibus vbis
Hay. i. a vitijs cunctis deducti in precipi
tium morū. Cum autem fleret Josue stra
gem istam. ait domin⁹ illi Peccauit popu
lus israel. ꝛ preuaricatus est pactum meū
tuleruntq̃ de anathemate/ et furati sunt/
ꝛ mentiti. et abscōderūt inter vasa sua. nec

poterit stare ante hostes suos. quia pollutus est. Et nō ero vltra vobiscū/ donec cōteratis virū qui hui⁹ sceleris reus est. In q̄ innuit q̄ dñs in totā ecclīam irascit propter vnū proprietarīū/ vt dicit autor summe vitiorū. propterea psequend⁹ est talis ne propter vnū ceteri patiant oīnes. Qm̄ vt ait apl's ad Rho. i. Qui talia agūt scelera supple prius enūerata digni sunt morte. Non solū qui faciūt sed q̄ cōsentiūt faciētib⁹. lxxxiij. di. dicit. Symachus papa in decretis. Nō est grandis differētia an letum inferas vel admittas. Et Innocenti⁹ ibidē. Error cui nō resistit approbat. Pius etiā papa. Quid pdest suo erore non pollui. qui cōsensum prestāt errāti. Et ambrosius in libro de patientia inq̄t. Qui a socio si pt iniuriā nō repellit. tātus in vitio est q̄ ille q̄ facit. O formidanda sentētia religiosq̄ que sequit. Josue. vij. Anathema. i. ꝓprietas in medio israel est id est contemplatiuor. Non poteris stare corā hostibus tuis. donec cōterat qui cōtaminatus est hoc scelere. ꝛc. Seq̄tur in fine capituli. Et lapidauit Achor/ oīs multitudo filiorū israel. ꝛ cuncta que cōtulerat de anathemate igne cōsumpta sunt. Potius ꝓprietarius in seculo cōterat lapidibus correctōis. ꝛ cremet faciēb⁹ charitatis ꝛ zeli dei q̄ post mortē supplicijs dissimulando deputet eternis. Scribit ad propositū. scdō Machab. xij. q̄ cū corpa que ceciderāt in bello cōtra Gorgiā ydumeuz post diē septimū Judas pararet sepelire/ inuenit sub tunicis occisorūz de denarijs idolorū. qui apd Janiā ceperāt cōtra legē ꝛ eos cōperit corruisse ob hanc cāz. Si ergo iudeis viris popularib⁹ tam grauis vltio cōtigit pro acceptis semel ꝛ retētis cōtra legē eor denarijs. quid pfectis viris fiet trāsgressione votor solenniū. nec semel sed p totā vitam eorū. Apostasia quedā est dicit autor summe vitiorū proprietas monachor maior/ q̄ relinq̄re habitū aut exire metas ecclīe preter plati licentiā/ q̄ pauptas voluntaria magis est de substantia religionis q̄ habitus. Religio enī ordinat ad pfectōem caritatis. que est amor dei vsq̄ ad cōtemptū sui. Habere ergo pprīū vt dicit sctūs Thom̄. ij. ij. q. clxxxvi. arg. vij. repugnat pfectōni religionis. Voluntaria pauptas pacis est fundamētū vt dicit aug. in li. xix. de ciuitate dei. Inter fratres inquit cōcors ꝛ amica consonātia caritatis fraterne. cū nihil habeat⁹ q̄d non omnes. Ecōtrario inter proprietarios rixe q̄tidiane. inuidie. susurratio. detractio. nulla pax. nulla caritas. nulla sal⁹. opiniones ꝛ brige. adeo vt quicq̄d placet vni displicet alteri. Hinc scissure ꝛ discordie. ine qualitates inhabitu et victu. hic abiecte. hic curiose induit. hic vt dñs. ille vt seru⁹. hic vt pater. ille vt diues incedit. hic esurit ille ebrius est. hic aurū cōtra votum possidet. ille debitis multis obligat. ꝛ oia dilapidat ꝛ expēdit. Et sic fraudat intētio fundator. cōtemnit ecclesie institutio. vilipēditur euangelica instructio. negligit propria salus. ꝛ lumē pfecte religionis quondā in ecclīa radians pro maiori parte modernis tpibus prochdolor obscuratur ne dicam extinguit. Et hec de secundo membro dicta sunt.

Incipit tertia pars

Ebnus tractatus.

Excussis vtcūq̄ telis duob⁹ expbaretra. inculti⁹ q̄ exposceret ordo ꝛ dignitas materie. supest accedere ad tertium. q̄ p viriḃ reuellēde sunt ꝓprietariorū obiectōes. Prio sicdē loco qdā palli amēto fallere vident. dicētes vestiariū nō esse ꝓprīū. sz magis pcuratio. qd abusio est nois. Nā pcurare ē curare. p alijs ꝓprietari⁹ autē p se solo curat. Itē pcurator vestiariij p regulā dicit eē cōis. p oib⁹. isti aūt p se tm̄. In q̄ Brianē regl'e necnō ꝛ voto pauptatis. In deut. xxiij. ca. scribit. Cū votū voueris dño deo nō tardabis reddere. q̄ requiret illd dñs de⁹ tu⁹. Si morat⁹ fueris reddere imputabit tibi in pcm̄. Et paulo post. Qd semel egressuz ē de labijs tuis obseruabis ꝛ facies sicē. pmisisti dño ꝛc. Et malach. i. Ad vos o sacerdotes q̄ despicit⁹ ꝛc. Et infra. Et offertis sup altare meū panē pollutū. Et paulo post. Non est mihi voluntas in vobis. dicit dñs exercituū. ꝛ munus nō suscipiam de manu vestra. Seq̄t in fine. Maledictus dolosus q̄ hz in grege suo masculū ꝛ votuz faciēs immolabit debile animal. Masculū vouit dño regularis cum pauptatē desponsauit. sed debile reddit/ q̄ adhuc seruat proprīū. Irridere ne est augustinū patrē dicētē in exordio r gule. Hec sunt que vt obseruetis p̄cipim⁹. ꝛc. Et seq̄t. Et nō dicatis aliquid

propriū. ¶ Secūdo obijciūt consuetudi
R nē tanto tpe. ⁊ a pſonis tam discretis ⁊ eru/
ditis/ ⁊ in tot monasterijs obſuatā. Qui/
bus rñdet regula iuris dicēs. ꝙ possessor
male fidei nullo tpe pscribit. Et augu. in
enchiridion. lxxxvi. Nostris ait tpib⁹ mul
ta mala ita in aptam cōsuetudinē deuene
runt. vt aut parua. aut nulla esse credātur
que magna atq; horrenda sunt. vsqadeo
vt nō solū nō occultanda. verū etiā predi/
canda ⁊ diffamāda videātur Item idē sup
illud ad gal. Timeo ne forte sine causa la/
borauerim in vobis. exclamare inqt ꝙpul
sus sum. Ve peccatis hoīm. qz sola iiusta
exhorrescim⁹ Vsitata vero pro qbꝫ ablu
endis filij dei sanguis effusus est. quāuis
tam magna sint vt oīno claudi cōtra se re
gnū dei faciāt. sepe videndo oīno tolerare
D ⁊ sepe tolerādo etiā facere cogimur ¶ Itē
in sermone q̄rte dñice aduētus. Nolite in
quit pctā contēnere in qbꝫ forte iā ꝙsuetu
dinē fecistis. Omne enī pctm̄ cōsuetudine
vilescit. ⁊ fit hoī quasi nullū. Ilico vt ob/
duruit iā dolorē pdidit. ⁊ putre est nec am
pli⁹ dolet. qd autē nō dolet nō pro sano ha
bendū est. sed magis pro mortuo cōputā
dum. Cū vlcus pungit ⁊ dolet. aut sanuz
est aut adhuc spem hz sanitatis. Cū autē
pungit ⁊ nō dolet p mortuo hñdum est. ⁊
de corpe pcidendū Dicant igit proprieta
tis defensores q̄ vouerūt pauptatē an con
suetudo ista eos excuset ¶ Hz dicēt forte
ꝙ papa vl' eccl'ia cū eis sup hoc dispēsauit
Audiāt papā Innocentiū expresse dicētē
Abdicatio inqt propetatis. sicut ⁊ custo/
dia castitatis adeo est annexa regule mo/
nachali. vt nec summ⁹ pōtifex possit circa
eā dispensare. ergo a fortiori nec generale
capitulū ordīs. nec abbas pt indulgere li/
centiā. cū papalis ptās excedat oēm pote
statē inferior post xpm. vt habet dis. xciij.
P cipriān⁹ ⁊ xij. nō decz ¶ Ex autē votū hoc
nō seruetur multis in locis/a plib⁹ annis
⁊ magnis viris nō excusat. hz magz aggra/
uat. Inoleuit autē hoc ex negligentia pla
tor/in salutis eorū piculū Nihil magz dis
sonū rōi q̄ habitū ordinis gerere exterius
in oculis hoīm ⁊ statū pfectiōis simulare
interi⁹ autē vota saluti necessaria infringe
re. Rōnalis est cōis cōsuetudo que a iure
approbat dicit Joh. in summa cōfess. li. ij
ti. vi. Et quā romana eccl'ia seruat. aut p/
cipit seruandā. Irrōnabilis autē vel iniq
non pscribit Innocenti⁹ dicit. ꝙ rōnabil
illa dicitur q̄ nō obuiat canonicis institu
tis. aut quā ius sustinet Irratōnabilis ār
que cōtra canonū instituta ⁊ a iure īpro/
bat. cuiusmodi est propetas inter religio/
sos. Ait enī Greg. cuidā epo. Si cōsuetu
dinē opponis. tibi est aduertendū. ꝙ dñs
dicit in euāgelio Joh. xiiij. Ego sum veri
tas. Nō ait. ego sum ꝙsuetudo. Qm̄ Cip/
ani martiris sentētia est. ꝙ q̄libet ꝙsuetu/
do quātauis vetustate vulgata. sp est veri/
tati postponēda. ⁊ vsus oīs veritati ꝓrius
abolēdus est. Cōsuetudo q̄z sine veritate
vetustas est detestabilis erroꝝ. Frustra er
go. cū hic abusus proprietatis. euāgelio/
rū. canonū ⁊ sctōꝝ patrū autoritatibus re
probat. cōsuetudo dicit. sed magis vsitata
culpa debet vocari. q̄ obligat mentē pon/
dere suo vt ait greg. in quarto moraliū. vt
nequaq̄ etiā surgere possit cuz velit. et q̄t
vicibus frequētatōis praue astringit. q̄si
tot vinculis in mēte sua colligat ¶ Scri
bit quoq; Hiero. ad Celantiā. Asperā in
quit ⁊ insuauē fecit nobis virtutū viā lon
ga cōsuetudo peccādi. Isiō. etiā in li. soli
loquiorū prio Prauus inqt vite vsus abo
leri difficulter pt. ⁊ assidua cōsuetudine vi
tiū in naturā cōuertit. Anim⁹ sceleribꝫ irre
tit⁹ vix diuelli pt dicit Beda. in li. de tem/
plo salomonis. Non est pu⁹ labor a cōsue
tudine sese pestifera reuocare. Inanis er/
go est hec excusatio in pctis. ⁊ friuola q̄ p/
tendit propter cōsuetudinē malā. q̄si dice
ret. ꝙ abolita sunt pcepta legis/qz iā a ma
ioribꝫ ⁊ maiori pte hoīm nō seruant. ⁊ qz
nō suare ea a lōgo est cōsuetū ¶ Tertio D
obijciūt propetatis defensores. ꝙ in capi
tulis eorū de hmōi pprietat⁹ vsu dispensa
tū est vsqadeo ꝙ āpli⁹ nō fit timidū Pace
salua dicētiū. vt dictū ē supra. ⁊ allegatuz
p decretalē Innocētij. iij. extra de sta. mo.
cū ad monasteriū Ex votū pauptat⁹ adeo
annexū est regl'e monachali. vt nō estimet
abbas ꝙ sup hñda pprietate possit cū ali
quo dispensare. imo nec summ⁹ pontifex.
Idem dicit sctūs Tho. in. ij. ij. q. lxxxviij.
de voto solenni/ꝙ est indispensabile. Cō
formiter ad decretalē. quoniā min⁹ est cō
mutare votū q̄ absoluere vel dispensare.
Sed aīal deo votū cōmutari nō pt Leui.
xxvij. Sanctū erit inqt lr̄a ⁊ ꝙmutari nō
poterit propt' meli⁹ aut pei⁹. Cāz assignat
doctor sanct⁹. Quoniā mox vbi vouebat

deo. sanctũ reputabat/ quasi diuino cultui mãcipatũ. Sicut nec modo calix aut alia res cõsecrata deo posset cõmutari in meliꝰ aut peius. Si ergo nõ ꝑt summꝰ põtifex sanctificatiõem rei inanãte tollere. vt lapidis altaris calicis. aut vestimentorũ. ergo multominꝰ ab hoĩe deo sanctificato pervotũ solẽne religionis Ideo facere nõ potest papa q̃ q̃ religiõis ꝓfessione sctĩficatus est deo. nõ teneat tribus essentialibus votis q̃diu stat in religione. ¶ Rursus qꝛ votũ est ꝓmissio deo facta dicit sanctus Tho. ⁊ nõ reddere deo votũ. spẽs q̃dam infidelitatis est/ q̃ sub dispensatõne nõ cadit. ¶ Et sicut nõ ꝑt abbas ꝓcipere malũ suo monacho/ vt dicit idẽ sanctꝰ scõa scõe in materia devoto. ita bonũ deo debitũ nõ ꝑt ꝓhibere. Et in manifestꝫ malis dispensatio nõ excusat a culpa. Hinc sctũs Bernũ. in li. de ꝓcepto ⁊ dispensatõne dicit. In ꝓ se malis nõ cadit dispẽsatio/ ⁊ que bñ fieri nõ ꝑnt. cuiusmõi est hr̃e ꝓprĩũ ei qui omnia abiecit in voto pauptatꝫ Hoc inq̃t Bernũ. ad adã monachũ seculari ꝓprĩũ possidere licitũ est. monacho vero purũ malũ. ¶ Denicq̃ si dispensatũ est iure aut facto. nõ deberet hoc votũ exigi a ꝓfitẽtibꝫ nec ꝓmitti in regula. Dicit quocq̃ Bernũ. in li. de ꝓcepto ⁊ dispẽsatõe. q̃ q̃c quid in regula traditur. in manu nõ relinquit abbatis. Hecq̃ abbas supra regulaꝫ est. cui semel ipse sese spõtanea ꝓfessione subiecit. ¶ Quarto obiciũt ⁊ dicũt q̃ traditio illa clauiũ excusat que fieri solet q̃libet anno in manu supiorꝫ. Istud repugnat obiectõni ꝓcedẽti. Nã si dispensatũ est de hoc ꝓprietatis voto/ vt obiectio ꝓcedens ꝑtendit. frustra est clauis tradẽda abbati in signũ ꝓsensus. Est etiã ꝓtra decretalẽ sepius allegatã. que votũ indispensabile ponit pauptatis sicut castitatꝫ Ergo sicut abbas nõ posset dispẽsare de fornicatõne. ita necq̃ de possessione in ꝓprio nisi dũtaxat in cõi. ratõe alicuꝰ ãministratõis vel officij. ⁊ nõ ꝓ vestiario vel necessitate singulari. Teste decretali ex ꝓcilio lateranẽsi extra de statu monachoꝝ que ait Monachi ꝓcce nõ recipiant nec peculium habere ꝓmittant. Peculiũ lõge minꝰ est q̃ ꝓprĩũ. qꝛ ꝗm iura q̃ res hñt in peculio nõ hñt plenũ aut principale dominiũ sibi. sꝫ suo supiori. vt seruꝰ sub dño. filius sub parẽtibꝫ. ⁊ monachꝰ sub abbate. sed ex eoꝝ sub q̃bꝫ sunt licẽtia ꝓ tẽpe ꝓmutãdi. vendendi. ⁊c. Et hec potẽtia nõ est libera sed limitata ⁊ subiecta. ⁊ tñ ꝓciliũ Lateranẽsi. hoc ꝓhibꝫ monachis. a fortiori ergo ꝓprĩũ. Obiectio ergo ꝑdicta abusus ẽ. ⁊ irridere deũ qui tñ nõ irridet vt ait apostolꝰ ad Gal. vi. Solũ ergo licitũ est illis ⁊ ꝓmissum claues abbati vel supiori referre/ qui hñt ammĩistrationẽ. vt magister vestiarij. thesaurariꝰ. cellerariꝰ. aut elemosynarius. in signũ subiectõis ⁊ ãministratõnis. ¶ Vendosa quocq̃ est. ⁊ delusoria veritatis ꝑtense. clauẽ abbati referre. qꝛ clauem referunt. sed retinẽt opeꝝ affectu. que sunt sub claue reclusa. Duo sunt inq̃tꝫ pugo de san. vict. que relinq̃re oportet ꝓter deũ. Facultas retinẽdi quicq̃ ꝓprĩũ. ⁊ voluntas hñdi. Et tñ tradẽdo clauẽ neutrũ relinq̃tur hoꝝ. Dic q̃so defensor ꝓprietatis/ qõ suas in cista. tuũ est an nõ? Tuum dicere vetat regula in ꝓcipio Nemo inq̃ens dicat aliq̃d ꝓprĩũ. Ergo tuũ nõ est sed omnĩũ. nec tibi seruare debes/ aut in vsum accipe qõ tuũ nõ est. Quid ergo custodis nõ tuũ? Repone. repone in cõi qõ tuũ non est sed oĩm in cõi. necq̃ clauẽ referas/ q̃ clauẽ habere nõ debes. ¶ Quinto obiciũt defensores ꝓprietatis dicẽtes nõ esse ꝓprĩũ. ꝓ hoc q̃ ad nutũ manꝫ abbatis quotiẽs volet reuocare. Cõtra hos iaꝫ in parte respõsum est supra. Prio qꝛ necq̃ religiosus retinere potest peculiũ/ aut seruare nisi ꝓ ãministratõne officij nec abbas põt dispẽsare Scõo qꝛ nec abbas est supra regulã que hoc ꝓhibet. sꝫ regule obligatus ⁊ subditus. vt dicit Bernũ. in li. de ꝓcꝫ. ⁊ dispenꝫ. Fallit ergo ⁊ q̃ retinet peculiũ. ⁊ ꝑlat q̃ cõsensit. nisi ꝓ admĩistratõe Fera seuior est leone ꝓpetas. maxime si hypocrisi cõmisceat. Simulata enĩ equitas duplex est iniq̃tas. dicit aug. sup psal. lxvi. Duplici gradit via dicit Grego. qꝛ corꝰ exteriꝰ sꝫ ꝓ amorẽ glorie mũdo viuit Et cõtra ꝓhibitionẽ Moysi induit veste cõtexta ex lino ⁊ lana. Deu. xxij Per lanã simplicitas. ꝓ linũ subtilitas subdola intelligit. Linũ celat interiꝰ. lanã exterius oñtat. Nulla res inq̃t Chryꝫ. sup Math. sic exterminat sicut simulatio. Nã maluꝫ sub spẽ boni celatũ nõ cauetur dũ non cognoscit. Huiusmodi est ꝓprietarius. q̃ ꝓprĩũ excusat ⁊ palliat ꝓ abbatis licẽtiã Non habeo inq̃t. non possideo. sꝫ abbas

meus ⁊ tamē ꝓtra abbatis voluntatem si
forsan p cōmunim necessitate fratrū sciret ab
batem receptuꝫ/q̄ possidet. absconderet.
Aut si bono modo nō possz. inutilit expo
T neret. ¶ Sexto obiciūt dicētes. ꝓpriuz nō
esse aliquid custodire p necessitatib secret
⁊ potissime infirmitatis. Quos btūs Au
gustin ꝓfundit in eo q̄ talib prouidere ñ
neglexit in regula cum dicit. Egrotantiuz
cura siue post egritudinē reficiendoꝫ /siue
imbecillitate laborantiū aliqua aut febri
bus vni alicui debet iniungi. vt de cellario
petat qd̄ cuicq̄ opus esse pspexerit. Siue
ant qui cellario siue qui vestib/aut codici
bus preponuntur sine murmure seruiant
fratibus suis. Incidis ergo in alteꝫ laq̄o
rum. quia vel patrē Augustinū. corrigis/
q̄ si non sufficiēter prouiderit necessitatib
singulorum/aut de fidelitate diffidis fra
trum dubitās ne circa egrotātes faciant de
bitum suum. val quod verisimili de te so
lum cogitas/cui parū aut nihil cure est de
ceteris. dūmodo tuipe prouisus es. ¶
Audeo dicere q̄ obiectio p̄dicta officit ea
parte vnde sanare putat. Quoniaz si pau
pertatis obseruaretur votū inter fratres lō
ge feruidior arderet caritas fraterna/⁊ cura
atq̄ solicitudo maior esset infirmorum/pie
tas intimior/⁊ visitatio cordialior/quoni
am tūc vno infirmāte oēs infirmarentur.
Juxta illud. ij. Coꝫ. ij. Si patit vnuz mē
brum compatiuntur ⁊c. Si propria nul
la essent/nemo alium expectaret ad iuuan
dum ⁊ succurrendum fratri infirmāti. Re
mo diceret hic qui infirmatur/satis habet.
vnde medicos habeat ⁊ custodes. Tunc
quisq̄ succurrendo fratri exemplum daret
quomodo vellet sibi in simili casu succurri
U ¶ Septimo obiciunt antedicti defenso
res proprietatis/dicentes necessarium pro
prium pro festiuādis ⁊ suscipiēdis amicis
Respond eis. q̄ ad hoc est in ordine Au
gustini hospitalitas instituta. ⁊ prouidus
frater eloquens/⁊ discretus est eligendus/
qui sciat amicos ⁊ benefactores ecclesie be
nigne suscipere/ꝓm facultatum possibilita
tem. iuxta doctrinam Pauli ad Heb. xiij.
Caritas fraternitatis inquit maneat in vo
bis ⁊ hospitalitatis nolite obliuisci. Quia
per hāc q̄dam placuerūt ⁊c. Nec multū vti
lis religiosis ꝓuersatō frequēs amicoꝫ car
nalīū/q̄ reliquerūt mundū. Propter quod
ait Aug. filijs suis in regula circa finem.
Nō carnalis sed spūalis sit inter vos dile
ctio. Quapropt vero religioso cui mūdus
crucifixus est. nō multū affectāda est carna
liū ꝓinquoꝫ visitatio. Nā qui de terra est
de terra loquit. Tractantq̄ fabrilia fabri.
Que oīa veris religiosis sunt fagienda.
imo veri abominānda. Qui nō relinq̄t in
q̄tꝫ ꝓs p̄rem ⁊ mr̄em ⁊c. nō pōt me esse di
scipulus. ¶ Octauo obiciūt/q̄ pauciori
bus expensis ecclie. puidetur ō vestiario/dā
do cuilibz portionē pecunie q̄ in cōmuni.
Hoc nō est verū. Esto tū q̄ ita sit. tū ꝓpter
hoc tpale cōmodū parūū/nō est frangēduz
votū. Quia nō sunt facienda mala vt veni
ant bona. ad Romañ. iij. Preposter ordo
vota postponere puo lucro. solem ⁊ mibus
nocte lucentib. aurū ⁊ gemmas carbonib
Aūponere ditias ⁊ tpalia bona bonis ani
mis. absurdū est ⁊ ordinē puertere ergo ⁊c.
¶ Nono obiciūt dicentes minorē occupa
tionē fratrū esse dare vnicuiq̄ sūmaz pecu
nie p vestiario. Cū reuerētia dicentiuz. nō
est ita. imo pautior est occupatio vni aut
duoꝫ/q̄ omniū i officio vestiarij. Hoc eti
am ꝓsonat dicto pbi. Frustra fieri per plu
ra qd̄ pt p pauciora. In vnitate siq̄dē eq̄li
tas ē caritas. paꝫ cōcordia. ⁊ qd̄ sup oē bo
nū est deus. In pluralitate aūt singulari
tas. diuisio. invidia. rixa. supbia. ⁊ oīs ma
li fomentū. Et ꝓcesso adhuc/q̄ q̄ ita non ē
q̄ occupatio maior adesset in cōi vestiario
puiso p vnū aut duos/q̄ p omnes singilla
tim in ꝓrio. nihilomin tū min malū est
occupatio/q̄ voti trāsgressio/⁊ regule/cui
modi est ꝓprietas. Itē nō min abiurata ē
ꝓprietas in vestiario/q̄ in cellerario / p re
gulā. Ergo si p cellario vnus solus īpedit
quare etiam vnus an duo p vestiario non
sufficiūt/vt obseruet regla q̄ hoc toties iu
bet fieri. nā negari nō pōt q̄n occupatio v
nius aut duorum minor sit/q̄ omniū fra
trū. Et sic retorquet obiectio in confusio
nem obicientiū. ¶ Decimo ⁊ vltimo sub
dunt obiectiones ꝓtra voluntariā ꝓprieta
tem/quas ponit sanctus Thomas in. iij.
ꝓtra gētiles. ¶ Hāc siq̄dez inuadit ꝓmo.
Vigilāti heretic/⁊ quidā seq̄ces sui/ñ in
telligētes de q̄b loquūt neq̄ q̄ affirmant.
Naturale ē inquiūt cuilibet aīali vt sibi ne
cessaria vite puideat. vñ ñ q̄libz ps āni ap
ta ē frugib ⁊ puisiōi īpoꝫ. Faciūt ē estate
formice ⁊ apes vt ꝓgregēt vñ hieme viuāt
Sz hō mltis idiget/q̄ non sp iueniri pūt. g

opus est illi puisione. ¶ Secūdo qr p sub-
stantiā diuitiarū esse homīs cōfirmat. ergo
pauptas est cōtra legem nature. Naturalit
enī diligit vnūquodq; pmauere/ r id quod
necessariū est ad illud. ¶ Tertio est homo
naturaliter animal sociale ciuile/ vt ī libro
politicorū Aristotelis dicit. Societas anie
est in mutuo iuuamine r subsidio amicicie
q̄ paupertas implere non pt ergo rc. Nam
per diuitias r facultates liberam⁹ amicos
a malis. ergo bone sunt. ¶ Quarto paup-
tas est mala per se. ergo rc. Antecedēs pba
tur qr est occasio furti. adulatiōis. piurij. r
malorū multorum. ¶ Quinto. nam libera
litas est virtus que danda tribuit r retinet
retinēda. Vitiū illi opositū in mai⁹ est p
digalitas q̄ omnia largit. vitiū autē in mi-
nus est illiberalitas / que retinet q̄ danda
sunt r dat que retinēda. Est ergo pauptas
volūtaria vitiū in maius. qr omia sua lar-
gitur r nihil retinet p se. ¶ Pro solutione
dictorū dicit idem sanctus Tho. q̄ melio-
ra r maxima bona hominis sunt/ sciētie/ r
vtutes. minima sunt bōa fortune extrinse-
ca. media sunt bona corpis In tantū ergo
sunt diuitie bone. inq̄tum pficiunt ad v-
tutis vsum. qr que ad finē sunt/ modū acci
piunt fm exigentiā finis. Si vero per vsū
diuitiarū impeditur virtutis vsus. non am
plius bona dicenda sunt sed mala. Propt
quod dicit/ q̄ bonū est habere diuitias ei q̄
vtitur ad virtutes. r malū qui p eas retra-
hit a virtute/ nimia solicitudine vel amore
aut elatione. Hinc dicit q̄ contemplatiua
vita perfectior est q̄ actiua. quia pauciori-
bus indiget diuitijs. actiua vero pluribus
¶ Occupatur autē humana solicitudo cir
ca tria. Primo circa se. Secūdo circa per-
sonas sibi cōiunctas r familiā domumq;.
Tertio circa res pcurandas quib⁹ homo ī
diget ad vite sustentationē. Pauptatis er-
go voto abijcitur solicitudo rei exteriorīs/
cōsilio diuine legis Matth. xix. Si vis p
fect⁹ esse rc. Voto autem ꝓtinentie abijcit
solicitudo rei familiaris ꝓsilio scp̄ture sctē
Lor. vij. Qui sine vxore est cogitat q̄ do-
mini sunt. Voto aūt obediētie abijcit soli-
licitudo sui/ curā ei⁹ cōmittēdo superiori De
breorū vlti. Obedite ꝓpositis vr̄is r subiace
te eis. ipi enī pnigilāt/ q̄i rōem reddituri p
aiabus vr̄is. Est ergo inq̄t scūs Thomas
ibidē pauptas laudabilis/ qr liberat a viti
is. q̄b⁹ homīes p diuitias ꝓplicant/ vt men
te deo liberi⁹ vacēt. r q̄to magis bō p pau
pertatē liberat ab impedimentis vacandi
spūalib⁹. tāto est laudabilior. Nō dicit tan
to melior q̄to maior. sed q̄to liberior ē ab
impedimētis seculi prepediētib⁹ vacare d̄o
¶ Ad pmam obiectionē. Vigilātij hereti
ci r suorū seq̄ciuz dicendū est q̄ naturale sit
ꝓgregare necessaria ad vitā. ñ tm̄ oportet om
nes circa hoc opus intendere. qr sicut apes
nō oēs eidē opi vacāt. sed q̄dā mella ꝓfici-
unt. quedā construūt edes. reges autē non
vacāt istis. Ita hominibus multa sunt neces
saria/ que ab vno fieri non possunt/ sed a
multis r diuersis fm distributionē diuine
sapientie. Vita nr̄a indiget viris spūalib⁹
a tpalibus curis alienis/ qui p actiuis intē
dant diuinis sacrificijs r ꝓtemplationib⁹/
ad supplendū defectū secularīū/ ꝓtemplati
uorū sustentationi insistentīū. Sic oc̄ls vi
det p ceteris membris/ man⁹ defendit ocu
lū/ r laborat p sustētatōe aliorū mēbrorū. r
sic de alijs/ qm̄ ml̄ta vnū corp⁹/ dicit apl's
Lor. ij. ¶ Ad scōm dicendū q̄ monachi
relinquēdo tpalia nō subtrahūt sibi necē-
ria vite/ sz remanēt eis in cōi vita ¶ Ad ter
tiū dicendū q̄ nec relinq̄ntes oia faciūt cō
tra caritatē hūane societatis/ vt satis expiē
tia docet ¶ Ad q̄rtū dicendū q̄ diuitie nō
sunt p se bonū. Sz vt ordinant ad bonum
rōis. Cū nihil pbibet pauptatē meliorem
fore/ si ad id bonū rōis ordiat pfect⁹/ q̄ di
uitie/ qr exterior bōa nō sūt/ nisi vt ad inte
riora ordināt. Et sic vitiū ex pauptate orit
male ordiata ad rōem/ sic ex diuitijs silr
¶ Ad quintū dicēdū/ q̄ pauptas ñ ꝓtrariat
vtuti/ nec est pdigalitas abijcere oia ꝓpter
xpm/ cū h̄ facit religiosus debito snie rōnis
r caritatis. Nam pl⁹ est se morti exponere
p vtutē fortitudis q̄ vouere pauptatē ꝓpt
liberi⁹ vacādū d̄o. Et cū arguit d̄ pauptate
q̄ suadet r cogit furari rc. Ulex ē de coata
ñ āt de volūtaria ¶ Sileat ḡ vigilāti⁹ he-
retic⁹ cū suis cōplicib⁹ r fautorib⁹. Sileāt
q̄z amō ꝓprietarij/ eorū q̄ defēsores r fauto-
res/ ꝓuertant q̄ ab errore vie sue/ r soluant
vota q̄ distinxerūt labia sua. vt tādē audir
mereāt/ vos q̄ relicq̄stis oia rc. cētuplū acci
piet⁹/ r vitā etnā possidebit⁹/ quā nob ꝓce-
dat q̄ pmisit amē.

Prima ps operis mgr̄i Johis de gerson/ sa
cre lr̄e doctoris resolutissimi/ xpianissi-
mi q̄/ ꝓplectēs tractat⁹/ fidē ac ptātē eccia
sticā ꝓcernētes/ finit feliciter. āno dñice na-
tiuitatis. Mcccclxxxviij. Mensis vero se-
ptembris ydus quarto.

Secunda Pa
de Cerimo

TIFFEN Gray Scale
© The Tiffen Company, 2007
R G B W G K C Y M
A 1 2 3 4 5 6 M 8 9 10 11 12 13 14 15 B 17 18 19

Inches
Centimetres
TIFFEN Color Control Patches
© The Tiffen Company, 2007
Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black